

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Κείμενο 1

Η ώρα των Zoomers

Το παρακάτω απόσπασμα αποτελεί διασκευή του άρθρου της Κορίνας Σαμάρκου, που δημοσιεύθηκε στην Καθημερινή στις 18/10/2021.

Υπήρχε ζωή και πριν από το Google; Για την Generation Z, πάντως, όχι. Τους λένε Zoomers, γενιά του Tik Tok¹ και είναι όσοι γεννήθηκαν από το 1996 έως το 2016. Για την ακρίβεια, λοιπόν, οι μεγαλύτεροι από αυτούς ήταν μόλις δύο ετών, όταν ο Λάρι Πέιτζ και ο Σεργκέι Μπριν ίδρυσαν την Google σε ένα γκαράζ του Μένλο Παρκ στην Καλιφόρνια. Γι' αυτό και οι Zoomers είναι γέννημα-θρέμμα του διαδικτύου, «ψηφιακοί ιθαγενείς» όπως χαρακτηρίζονται, αφού ο κόσμος πριν από την εποχή των «έξυπνων» κινητών τηλεφώνων είναι γι' αυτούς σαν να μην υπήρξε ποτέ.

Η γενιά Z θεωρεί την τεχνολογία αναπόσπαστο κομμάτι της ανθρώπινης ζωής, προέκταση του εαυτού της. Γι' αυτό, άλλωστε, και το 58% από όσους ανήκουν σε αυτή τη γενιά δηλώνουν ότι δεν αντέχουν περισσότερες από τέσσερις ώρες χωρίς διαδίκτυο. Έρευνες έχουν δείξει ότι εννέα στους δέκα Zoomers θεωρούν αποδεκτό να χρησιμοποιούν το τηλέφωνό τους ακόμα και μέσα στο μπάνιο. Κάθε ένας από αυτούς θα περάσει σχεδόν έξι χρόνια της ζωής του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αφού αυτή η δραστηριότητα απορροφά περισσότερο χρόνο από ό,τι το φαγητό, το διάβασμα και η κοινωνικοποίηση μαζί. Σε μια γενιά που είναι πάντα σε σύνδεση στο διαδίκτυο, οι τέσσερις στους δέκα δεκαεξάχρονοι παραδέχονται ότι προτιμούν να βρίσκονται με τους φίλους τους μέσω κάποιας συσκευής παρά από κοντά. Αλλά και όταν βρεθούν στον ίδιο χώρο, τουλάχιστον οι μισοί ομολογούν ότι αυτό που κάνουν είναι να κάθονται σιωπηλοί, καθώς ο καθένας κοιτάζει την οθόνη του κινητού του. Οι Zoomers περνούν τόσο πολύ χρόνο σκρολάροντας², ώστε αυτό επηρεάζει πλέον την ίδια τους τη φύση. Έχει διαπιστωθεί, για παράδειγμα, ότι οι φοιτητές της Ιατρικής σήμερα δυσκολεύονται με τα ράμματα, αφού δεν έχουν συνηθίσει να χρησιμοποιούν τα χέρια τους στην καθημερινότητα, παρά κυρίως για να χειριστούν τη δυσδιάστατη οθόνη.

¹ Tik Tok: δημοφιλές στους εφήβους μέσο κοινωνικής δικτύωσης.

² σκρολάρω: μετακινώ προς τα πάνω ή προς τα κάτω μια σελίδα στην οθόνη για να δω το προηγούμενο ή επόμενο τμήμα του περιεχομένου της.

Κείμενο 2

[Η Σοφία Νοταρά]

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Γιώργου Θεοτοκά «Αργώ», πρώτος τόμος, εκδόσεις Εστία, Αθήνα. 1992.

Μια άλλη γυναίκα θα αφοσιωνότανε στα παιδιά της και θα εύρισκε εκεί μια παρηγοριά κ' ένα σκοπό της ζωής της. Μα η ανήσυχη φύση της Σοφίας δεν μπορούσε να ικανοποιηθεί μονάχα με τη μητρική αγάπη. Παρά την υποταγή της και την καρτερία της, δεν έσβησε ποτέ ολότελα μέσα της η λαχτάρα εκείνη μιας ανώτερης ιδανικής ζωής που κυβερνούσε την πρώτη νιότη της. Ο ρομαντισμός της, πεσμένος, κρυμμένος, της έτρωγε ακατάπαυστα τα σωθικά και μπορούσε να ξεσπάσει άγρια από τη μια στιγμή στην άλλη.

Το μυστήριο βάσταξε καμμιά δεκαριά χρόνια, ως ότου μια μέρα το ποτήρι ξεχείλισε. Η Σοφία ξαφνικά παράτησε τα παιδιά της, την κοινωνική της θέση, το όνομα και την περιουσία του αντρός της κ' έφυγε κρυφά με έναν Ιταλό τυχοδιώκτη, που έπαιζε βιολί στα εστιατόρια και λεγόταν Girolamo Senigaglia. Ο θεός ξέρει τι ζωή τράβηξε μ' αυτόν τον άνθρωπο, που υπήρξε ένας χυδαίος εκμεταλλευτής του ταλάντου της, της ομορφιάς της και της απελπισίας της. Ακούστηκε πως, μετά τον ευρωπαϊκό πόλεμο, καταλήξανε να κάνουνε μαζί μουσική στους συνοικιακούς κινηματογράφους της Λόντρας. Βγάζανε όπως – όπως ό,τι χρειαζότανε για να μην πεθάνουν από ασιλία. Μα ο Ιταλός μεθοκοπούσε, την έβριζε με τα πιο απαίσια λόγια, της τραβούσε τα μαλλιά, την έδερνε. Εκείνη του φιλούσε τα γόνατα και ξεφώνιζε μες στους λυγμούς της: «Σ' αγαπώ – σε λατρεύω – θέλω να πεθάνω για σένα...». Εξακολούθησαν να σέρνονται μερικά χρόνια, πειναλέοι και παθιασμένοι, από κινηματογράφο σε κινηματογράφο, κι από παλιόσπιτο σε παλιόσπιτο. Κανείς δεν ξέρει τι απόγιναν όταν οι ηχητικές ταινίες καταργήσανε τις ορχήστρες των κινηματογράφων και πέταξαν χιλιάδες μουσικάντηδες στους δρόμους.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε μια παράγραφο 50-60 λέξεων να συνοψίσεις τα γνωρίσματα της συμπεριφοράς των Zoomers, που συνδέονται με την ψηφιακή τεχνολογία, σύμφωνα με το Κείμενο 1.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

«Υπήρχε ζωή και πριν από το Google; Για την Generation Z, πάντως, όχι»: Η αρθρογράφος στο Κείμενο 1 επιλέγει να αρχίσει το άρθρο της με ένα ερώτημα συνοδευόμενο από αποφατική (αρνητική) διατύπωση. Να εξηγήσεις πώς λειτουργεί το απόσπασμα αυτό του λόγου σε σχέση με τη δομή της παραγράφου.

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Τι εξυπηρετούν, κατά τη γνώμη σου, τα εισαγωγικά στη φράση «ψηφιακοί ιθαγενείς» στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 (μονάδες 8), και τι η χρήση της ξενικής λέξης σκρολάροντας στη 2^η παράγραφο του κειμένου (μονάδες 7);

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Η Σοφία Νοταρά, πρωταγωνίστρια του αποσπάσματος, διαλέγει, κατά τα λεγόμενα του συγγραφέα, να ζήσει μια ζωή επεισοδιακή και εξαθλιωμένη. Να χαρακτηρίσεις την προσωπικότητα της ηρωίδας στηριζόμενος / η σε συγκεκριμένα χωρία του κειμένου.

Μονάδες 15